

ENTREVISTA

Joan Font
DIRECTOR DE COMEDIANTS

“A tot arreu del món, el que més sorprèn de Comediants és la fórmula de creació que tenim”

El grup de Canet estrena el 'Llibre de les bèsties' al Romea el 2 de febrer

Andreu Sotorra
BARCELONA

Joan Font, director de Comediants, ja fa temps que anuncia que la companyia de Canet, que té 22 anys d'història, inicia una nova etapa. Per inaugurar-la, el grup s'enfronta per primera vegada a una obra que té el text com a component bàsic. Per això, atenent la petició del director del Centre Dramàtic de la Generalitat, Domènec Reixach, Comediants ha anat a parar a l'autor considerat el patriarca de les lletres catalanes, Ramon Llull (Mallorca, 1232 - 1315), i al seu *Llibre de les bèsties*, en una adaptació feta pel guionista de la sèrie *Arnao*, Xesc Barceló, i amb un equip de nou actors, completament renovat.

El pròxim 2 de febrer, Comediants estrenarà la seva particular versió sobre el bestiari immers en un món de manipulació, corrupció i conspiració. Ahir al migdia, al Zoo de Barcelona, Comediants va barrejar el seu bestiari de creació amb el de debò i durant una estona, els representants dels mitjans de comunicació es van convertir en els afortunats receptors de les pastanagues i els cacauets.

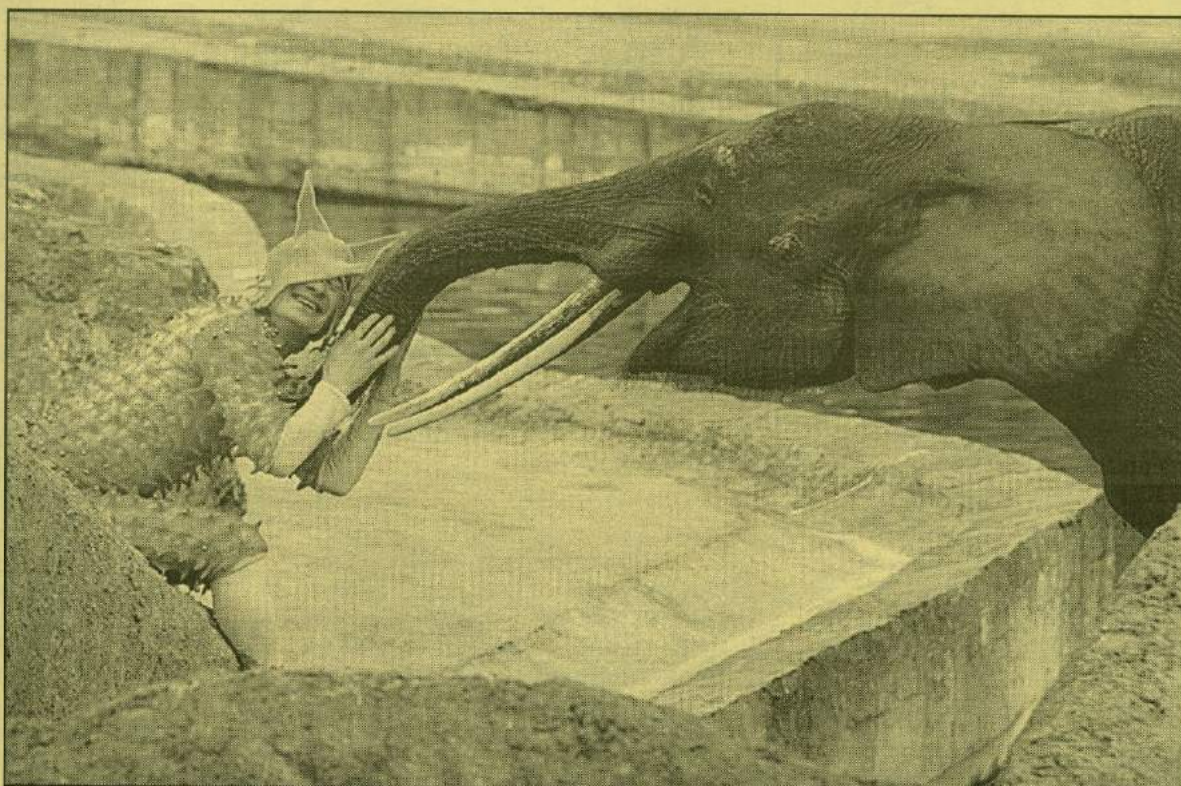
L'AVUI ha estat uns dies abans al Centre de Creació La Vinya, que Comediants té a Canet de Mar, per assistir als últims retocs de la creació del muntatge i per parlar amb el seu director sobre les característiques de l'adaptació del *Llibre de les bèsties*.

AS. *La idea de fer un espectacle sobre la mitologia del bestiari ve de lluny?*

JE. El Centre Dramàtic de la Generalitat, des de fa tres anys, volia fer un text clàssic amb Comediants. Quan vam fer *Non Plus Plis*, la segona part ja era un bestiari, capgrossos posats del carrer a l'escenari. Pensant en això, ja aleshores, vint anys enrere, Maria Aurèlia Capmany, Jaume Vidal Alcover i Xavier Fàbregues em van animar a pensar en una adaptació del *Llibre de les bèsties*. Ells deien que era extraordinari i ara nosaltres hem volgut tornar als orígens.

AS. *¿I el tractament de la llengua antiga quin és?*

JE. Ramon Llull va posar per escrit la llengua popular, a banda del llatí de l'època. Nosaltres fem ara el mateix.

Una de les 'bèsties' de Comediants, ahir en una acció feta pel grup de Canet al Zoo de Barcelona

Acostar Llull a la gent d'avui, perquè és un autor difícil de llegir, gens teatral.

AS. *Molta corrupció i molta manipulació, oi?*

JE. Molta! És una faula de tots els temps que té una gran actualitat. Al *Llibre de les bèsties* hi ha una fórmula absolutament medieval. Crea un tema que procedeix d'una cultura oriental. Ramon Llull té una gran narrativa, no hi ha psicologia sinó que aquesta es descobreix a través de l'acció. Hi ha una trama evident que s'ha d'inventar en fer l'adaptació teatral. La conspiració s'explica amb narracions paral·leles, com a clips que neixen de la història principal. I sempre hi ha una conclusió concreta sobre el fet del qual estan parlant.

AS. *¿Hi ha molta reelaboració de Comediants?*

JE. Hem respectat absolutament la faula. Hem afegit, això sí, algunes bèsties. Però seguim escrupolosament tots els passos de l'argument. Hem reduït els exemples a vuit i hem deixat els que donaven més dinamisme i més singularitat a l'obra. Llull tracta les bèsties com a persones. Parlen, tenen gana, tenen fred, pateixen... són símbols de l'home. Cadascú té una caracterologia diferent. Hem treballat simbòlicament. Una innovació de Llull en els bestiaris és fer aparèixer l'home com a animal. La faula és una

tragèdia total. Ens dol acabar la mort de la Guineu, però hem de ser fidels a l'enderrocament total del món dels animals. Cau el poder, però a més esquitxa tots els que hi ha al voltant. Aquesta és la simbologia que nosaltres hem extret de l'obra.

AS. *Amb aquest espectacle, Comediants renova actors?*

JE. Hem fet un càsting amb actors molt llarg, dur i divertit alhora. Comediants és un grup gran com a estructura. Mentre fem el *Llibre de les bèsties*, tenim altres equips treballant en altres projectes que parteixen

del Centre de Creació La Vinya. Quan necessitem algú especial, recorrem a l'arxiu. El càsting per trobar qui havia de fer de Lleó va ser llarg perquè necessitàvem un actor amb veu potent, més gran, i alt. Hem buscat adequar cada actor a la bèstia que havia de representar. Són nou actors que procedeixen de la dansa, del circ, del teatre. El *Llibre de les bèsties* no permetia un actor clàssic si aquest no es podia adaptar als moviments de l'estructura de l'espectacle.

AS. *¿Un espectacle pensat per fer*

també gires?

JE. Absolutament. Per garantir-ho, ja no és una producció única del Centre Dramàtic de la Generalitat i Comediants, sinó que hi intervenen també València, Tarragona, Andorra i Mallorca. Després del Romea, l'espectacle no es morirà perquè té assegurada aquesta explotació. De moment, té vida per a tot el 1995 i part del 1996. Anar fora de Catalunya també implica donar a conèixer una part de l'obra de Ramon Llull. Fem servir més que mai el text en un espectacle de prop de dues hores, però domina molt l'aspecte visual i el musical, amb música original de Comediants.

AS. *Es manté la màgia de Comediants?*

JE. No la volem perdre, més que com a espectacle, com a grup. Quan anem a fora, a tot arreu del món, el que més sorprèn de Comediants és la fórmula que fem servir de creació.

AS. *¿És prematur parlar d'alguna nova idea, a banda de tots els compromisos que té Comediants amb Port Aventura i amb actuacions internacionals?*

JE. La primícia és que el *Llibre de les bèsties* es farà a Luxemburg 95, dins dels actes de Capital Cultural. D'altra banda, quan fas un espectacle, sempre barrines noves idees. Ara que tractem amb bèsties, ¿t'imagines un muntatge a partir de l'enamorament d'un elefant amb una formiga? Seria fantàstic!

Vint-i-dos anys amb el bestiari al cap

► Des de la fundació, l'any 1971, de Comediants, la companyia instal·lada ara definitivament a Canet de Mar ha posat en escena tretze espectacles: *Non Plus Plis* (1972, al·legoria de les festes al carrer), *Catacroc* (1973, el joc fins al límit), *Moros i cristians* (1975, espectacle de carrer basat en la improvisació), *Plou i fa sol* (1976, el pas de Comediants a músics, acrobates, titellaires, narradors, pallassos i malabaristes), *Cerimònia inaugural* (1977, espectacle de carrer amb materials de circ, tradicions populars i creació pròpia), *Revetlla o ball per tothom* (1978, espectacle musical vist des de l'òptica del ballari), *Sol, solet* (1979, conte sense moralitat de culte al sol), *Dimonis* (1981, estrenat a Venècia el 1981, continua

en repertori com a acte lúdic de nit), *Apoteòsic sarau* (1981, fórmula de gran ball col·lectiu), *Alè* (1984, estrenat a París el 1984, estructura de misteri medieval), *La nit* (1987, misteris de la nit i rutes del somni), *Mediterrània* (1991, viatge a l'interior de l'essència mediterrània) i *Mare Nostrum* (1992, impressions de blau salat des d'una nau teatral). Ara, amb el *Llibre de les bèsties* (1995), Comediants aborda un tema universal amb un text clàssic de la literatura universal posant sobre l'escena per primera vegada la paraula de Ramon Llull en una faula cruel sobre el poder, la manipulació, la conspiració i la corrupció. Comediants viu més al dia que mai fent una metàfora de la realitat del moment.